

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0837. — Тел. У. Н. Консул: BErgen 4-016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

НОВА ФАРМЕРСЬКА ПРОГРАМА:

СУБСИДІЇ ДЛЯ ГОСПОДАРІВ, НИЖЧА ЦІНА ДЛЯ ПОКУПЦІВ.

Вашингтон, 7 квітня. — Президент представив конгресові цілком нову сільсько-господарську програму, яка може мати величезний вплив на економічне життя нації. Є це далекосяжний план, який має на цілі стабілізувати дохід фермерів на підставі цілорічної продукції, а водночас знизити ціну продуктів для консументів. Секретар сільництва, Чарлз Бренан обговорив цю програму на спільній засіданні сенатської й палатної сільсько-господарської комісії. План полягає в виплаті субсидій з федеральних фондів для фермерів, щоб гарантувати їм мінімум доходу за цілий рік. Тоді фермери продаватимуть свої продукти на ринку згідно з кожночасною ціною. Коли буде конкуренція на ринку, тоді ціни будуть падати і це вийде на користь консументів. Ціла програма не є легка до розуміння нефаховими людьми і щойно прилюдно, дискусія над нею зможе її вяснити.

ЗНИЖЕНО ВІК ДЛЯ ВИПЛАТИ СТАРЕЧИХ ПЕНСІЙ ВУГЛЕКОПАМ.

Вашингтон. — Комісія завідала пенсійного фонду вуглекопів, складає з трьох осіб, рішила знизити граничну вік з 62 на 60 літ для виплати старечих пенсій з добродійного фонду. У склад комісії входять представники юні вуглекопів, представник організації власників вугільних шахт і представник федерального уряду. Кажуть, що представник алабамців голосував проти такої знижки віку. Це рішення буде мати вплив на переговори нового контракту між алабамцями шахт і майнерською юнією в недалекій майбутності.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ „КОЛОНІЇ“ В ФАБРИКАХ.

Нью Йорк. — Нове слово додано до комуністичного революційного жаргону, а це „колонізація“ головних промислових підприємств робітниками, які мали виконувати комуністичні плани для викликання насильної революції. Спосіб „колонізації“ подавав Мані Влум, окружний організатор стейту Масачусетс на тайній лекції, влаштованій для комуністів професіоналів 7. лютого 1947 р. в Бостоні. Він наваж, що робітники мають виступати у фабриках ключових промислів, а комуністи-організатори мають запрямувати їх до комуністичної партії. У відповідний час можна буде викликати насильний переворот. Такий часом мала бути сподівана економічна криза після війни, або наступна війна. Тоді мали б захопити залізницю, сталівні, автомобільні фабрики, а в першу чергу фабрики турболітаків, напасти на поліцію і скинути уряд. — Про це все говорив на суді проти провідних комуністів Герберт А. Филіп, якого Федеральне Бюро Інвестацій „насадило“ як свого агента між комуністами і який доставив навіть членську карту Комуністичної партії і її представив у суді на пересуду в четвер. Він підтвердив, що всі підсудні й предсидники Комуністичної партії Вільям З. Фостер належали до амер. Політбюро.

ВИСТАРЧИТЬ ПЯТЬ БОМБ НА ЗНИЩЕННЯ ДІТРОУТУ.

Дітройт, Мич. — Пять або шість атомових бомб, з яких кожна має бути двічі більшою ніж ті, що впали на японські міста в 1945 р., зроблять місто Дітройт неспосібним до дальшого життя. Таку думку висловив комісар стейтської поліції Доналд С. Лінард. Він заявив, що має про це інформації від генерального штабу армії. На зібранні Американського Товариства Промислових Лікарів він дав відчит, а в ньому ствердив, що одна атомна бомба вб'є або скалічить 92,000 людей в метрополітальній окрузі Дітройту, де живе 2,300,000 людей.

ПРОГРАМА ВУДОВИ МЕНШКАНЬ ЦЕ ЗАБОРОЛО ДЕМОКРАТІЇ.

Вашингтон. — Реймонд М. Фолі, Федеральний Адміністратор Побудови Мешкань, заявив, що прийняття федеральної програми побудови 1,050,000,000 мешкальних проектів стане великим заборолом проти нападів соціалістів й комуністів.

„На мою думку, основна сила нашої системи уряду лежить в спроможності служити далеко успішніше народові ніж всяка інша система“ сказав Фолі на засіданні банкової комісії палати репрезентантів, яка займається спонсанням мешканевої програми адміністрації.

ОБДУМУЮТЬ ЗМІНУ ВИБОРУ ПРЕЗИДЕНТА.

Вашингтон. — Правнична комісія палати репрезентантів одобрила законопроект Гессе-Ладжа для зміни способу вибору президента Злучених Держав. Вил має на меті усунути Колегію Електорів, а призначити кожному стейтові число електорів пропорційно до кількості відданих голосів під час виборів. Тому, що постановою про вибір президента знаходиться в конституції, її можна змінити передбаченою дорогою для зміни конституції. Це буде поправка до конституції, яка вимагає наперед ухвали обох палат конгресу, а потім ратифікації трьох чвертин стейтових легіслатив.

ФОРЕСТАЛ У ШПИТАЛІ.

Вашингтон. — Недавно уступивши секретар оборони Джеймс Форестал, пішов до шпиталю для основних лікарських оглядин. Він є хворий на нервову й фізичне виснаження внаслідок перепрацювання.

СТІВЕН ІРЛІ ПІДСЕКРЕТАРЕМ ОБОРОНИ.

Вашингтон. — Стівен Т. Ірлі, пресовий секретар Білого Дому за часів Рузвельта, випромів 12 років, назначений підсекретарем оборони. Є це новий пост, створений ухвалою конгресу щойно минулого тижня. Сен. Тайдингс з Мериленду заявив, що Ірлі буде затверджений сенатом негайно.

ПЛЯНУЮТЬ СВІТОВУ ПРОТИКОМУНІСТИЧНУ РОБІТНИЧУ ОРГАНІЗАЦІЮ.

Вашингтон, 7 квітня. — Американська Федерация Праці оприлюднює, що вже випрацювала начерк світової робітничої організації, яка має зайняти місце теперішньої Світової Федерации Промислових Юній, що попала під контроль комуністів. Плани обговорили А.Ф.П. з

представниками британського юнійного руху, які саме перебувають в Злучених Державах. Переговори велися впродовж кількох тижнів, однак ще не видали бажаних результатів тому, що Конгрес Індустріальних Організацій, як конкурентна американська робітничка організація, поставився негативно до виключної ініціативи А.Ф.П. Комісія міжнародних робітничих відносин А.Ф.П. виявила, що вже складено тимчасову комісію з робітничих юній великих і малих європейських „видних націй“ і північно та південно-американських юній для складення статуту нової організації.

ПОЛОЖЕННЯ В СВІТІ ТЕПЕР ЯСНІШЕ — КАЖЕ АЙЗЕНГАВЕР

Кій Вест, Флорида. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер виявив оптимістичний настрій в справі світового положення, коли прийшлося йому зустрітись з начальниками генеральних штабів усіх трьох ділянок краєвої оборони. Він заявив, що він просто вдоволює підписанням Атлантійського Оборонного Договору. Айзенгавер сказав, що ми маємо найкращу армію в світі і розумних людей, які нею керують.

ФРАНЦІЯ ЗА ЗВОРОТОМ ІТАЛІЇ І КОЛОНІЙ

Лейк Соксес, Н. Й., 8 квітня. Французький представник в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї висловився вчора за зворотом Італії її бувших колоній в Північній Африці, за виїмком частини Еритреї, що повинна принасти Етіопії. Італія мала б задержати ці землі під протекторатом ОД.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ОКРЕМИХ ФОНДІВ ДЛЯ ОЗБРОЄННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Вашингтон. Президент Труман виявив, що він хоче дістати від конгресу окремі фонди в сумі коло півтора мільярдів доларів на озброєння європейських держав, які приступили до Атлантійського Оборонного Договору. Тому, що в сенаті прийнялася думка, що прийді на озброєння Західних країн повинен бути даний з загальних фондів для оборони, між сенатом і адміністрацією виринув спір, який вплине на відкладення ратифікації самого Атлантійського Договору.

У Нью Йорку зустрілися представники Канади, Норвегії й З.Д.А. на обіді Академії Політичних Наук в готелі Астор і там обмінялися думками, як поширити цей договір на інші держави. — У готелі Вальдорф Асторія в Нью Йорку відбулося річне зібрання Ради Краєвих Управителів, на якому промовляв канадський делегат до Об'єднаних Держав, ген. А. Г. Л. МекНотон в справі введення в життя засад оборони сусідніх країн у зв'язку з Атлантійським Договором. Він заявив, що канадська-ко-стейська оборона буде приноворелена до оборонної системи західної Європи.

МІЖНАРОД. ВИЗВОЛЬНА АКЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ПОНЕВОЛЕНИХ СОВЕТАМИ НАРОДІВ

УКРАЇНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ ВИСТУПЛЯТЬ РАЗОМ З ІНШИМИ В КАРНЕГІ ГОЛЛ 5-го ТРАВНЯ

Старанням відомої організації „Каммон Коз“ відбудеться в дні 5-го травня в Карнегі Голл в Нью Йорку публічне зібрання, на якому виступлять представники всіх поневолених Сове-тами європейських народів, проголошуючи свою єдність у визвольній боротьбі проти більшовизму. Моттом зібрання буде „Мир без угодовства“, в протизагу обудному „Фронтів миру“, що його тепер веде кремлівська пропаганда. На зборах буде ухвалена відповідна резолюція, в проекті якої м.і. говориться: „Тому що агресивний світовий комунізм ділить світ на нації, які ще зберегли свою волю і незалежність та на тих, що живуть в поневоленні під організа-

(Довіщення на стор. 4-й).

ДЖЕРЗІ СІТІ ГОТОВЕ ДО СВОЄЇ ІМПРЕЗИ

Українська громада в Джерзі Сіті стоїть цілком під знаком своєї великої, репрезентативної культурної імпрези, що відбудеться тут вже завтра, 10-го квітня, в год. 3. попол., в залі Діксонс Гайскул при Палісейд і Ньюарк Евеню. Вілети вступу на імпрезу вже у великій мірі розпродані, причому велику частину з них розкупили американці. Загальний інтерес викликає заповіднений виступ мейора Френка Еггерса та інших бесідників, як теж музично-танцювальна частина програми з прекрасною оперою Ніччинського „Вечерниці“. Вагато з місцевих американців матимуть можливість чи не вперше познайомитись з прекрасними проявами української культури в пісні і танці, як теж народних одягах, зичах і т. п. У вестибюлі при вході на залю будуть виставлені головніші видання в англійській мові про українську історію, літературу, визвольні змагання та взагалі про Україну і український нарідрі. Крім мейора Еггерса, передбачується привітність на імпрезі теж інших місцевих і позамісцевих амеріканських представників. Згідно з вістками з Нью Йорку, Ньюарку, Вейноу, Елізабет та інших місцевостей метрополітальної округи, заповідается теж масова участь українців в цій репрезентативній імпрезі.

ГЕН. АСАМБЛЕЯ РОЗГЛЯНЕ ЗАСУД КАРД. МІНДСЕНТІ

Лейк Соксес, Н. Й., 8 квітня. Загальний Комітет рішив вчора більшістю 11 голосів проти 2 советських поставити на порядок нарад Генеральної Асамблеї справу большевицьких засудів кард. Міндсенті в Мадярщині та протестантських духовників в Болгарії. За повною дебатом над цю справою в Генеральній Асамблеї голосували 11 країн проти Советського Союзу і Польщі. Представник Ірану здержався від голосування. Обі ці справи розглядатимуться у зв'язку зі загальним заперечуванням порушуванням основних людських прав в Мадярщині і Болгарії. Для остаточного постановлення цієї справи на порядку нарад Генеральної Асамблеї потрібно ще апробати савої Асамблеї, яку можна вважати вже теж за запевнену. Рішення в Загальному Комітеті перейшло завдяки активній підтримці американського представника. Советський представник, Я. Малік, виступав проти дискусії в цій справі, твердив, що це є тільки черговим намаганням „правлячих кол.“ Злучених Держав для накидування їх думки іншим. Він твердив, мовляв, Америка підносить справу кард. Міндсенті тільки з тою метою, щоб відвернути увагу від „порушування людських прав“ в самій Америці, що проявляється в лінуванні нігритів та в теперішньому процесі проти головних керівників шпигунсько-підривної большевицької п'ятої колони. Рівночасно з боку Міжнародного Аграрного Союзу, зложеного з провідників аграрних партій в країнах за залізною завісою та які тепер живуть на вигнанні в Злучених Державах, заповіли свої заходи в Генеральній Асамблеї в справі повного прослідження стосунків за залізною завісою.

ДОГЛЕС ЗЯСОВУЄ ПЛАН МИРУ

Нью Йорк. — Суддя Верховного суду Злучених Держав, Вільям О. Доглес, заявив, що тривкий мир можна досягнути тільки тоді, коли демократичні нації переберуть від Советів ініціативу при наладуванні відносин серед розбурханих елементів у світі. Він пригадав на потребу позитивної програми, яка помогла б світові вийти на мирні й конструктивні шляхи, а ними є засоби для протиділення сусупільній несправедливості. Цю ідею розвинув суддя Доглес на обіді „Нешенел Асошіейте“ в готелю Вальдорф Асторія.

ПОРТУГАЛІЯ ЗА УЧАСТЬ ЕСПАНІЇ В АТЛАНТІЙСЬКОМУ ПАКТІ

Лондон, 8 квітня. (ЮП). — Португальський прем'єр д-р Антоніо де Олівейра Салаязар в телеграфічному інтерв'ю з представником Юнайтед Прес закликав вчора західних союзників, щоб вони включили Іспанію в Атлантійський пакт, оборонне значення якого без Іспанії не буде повне. Салаязар вважав, що це є в інтересі всіх об'єднаних Атлантійським пактом союзників. Крім того, від участі Іспанії в Атлантійському пакті Салаязар уза-лежнює теж ефективність португальського вкладу в спільну оборону. Португальський прем'єр подав такі мотиви, що промовляють за включення Іспанії в Атлантійський пакт: 1. Географічне та стратегічне значення Іспанії в планах спільної оборони; 2. Вітальне значення есентуального вкладу Іспанії в загальну оборону; 3. Залежність від участі Іспанії в пакті теж вкладу Португалії в спільну оборону. На дальші запити Салаязар по-твердив, що по його думці теперішній пакт приваля і ненападу між Португалією і Іспанією є в повній згоді та йде по лінії принципів Атлантійського пакту і чартеру ОН. На запитання, чи по його думці участь Іспанії в Атлантійському пакті є абсолютною konieczною для ефективності західного фронту проти есентуальної агресії, Салаязар відповів: В таких обставинах Португалія рекомендує підшукування можливостей для включення Іспанії в Атлантійський пакт. Якщо політичні труднощі мали бути на перешкоді її членства, тоді треба знайти можливість якогось іншого порозуміння з Іспанією, що заступила б формальну участь в пакті. На закінчення своїх міркувань Салаязар ще раз підкреслив, що ефективність Атлантійського пакту без участі в ньому Іспанії не буде повна. Західна преса приділила твердженням португальського прем'єра велику увагу, передаючи їх як одну з найважливіших подій дня.

НІМЦІ ПЛЯНУЮТЬ АРМІЮ ДО БОРОТБИ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

Зальцбург, Австрія, 8 квітня. — Місцевий місячник „Верріхте унд Інформационен“, що його видає бувший спеціаліст в советських справах в німецькому Абвері-І, надрукував інформації дев'ятих неназваних німецьких генералів, в яких говориться про плани створення німецької армії під американською командою до боротьби проти большевицьких в випадок війни зі Советським Союзом. Ці генерали не думають, щоб така армія попала в конфлікт боротьби проти самих німців, бо большевики наваж чи поважились б висилати на перші фронтів ліній змобілізованих німців у своїй зоні, з огляду на їх протисовєтське наставлення.

ТУРЕЧЧИНА ПО БОЦІ ЗА ХІДНИХ СОЮЗНИКІВ.

Істамбул, 8 квітня. — Турецька преса подала коментарі одного з передових військо-вих аналістів Туреччини, Абдіна Давера, в яких він твердить, що на випадок війни зі Советським Союзом, Туреччина активно підтримуватиме західних союзників та в своєму власному інтересі і для своєї власної оборони.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИПИНЕННЯ АЛБАНСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 8 квітня. — Грецький представник в Балканській Комісії ОН, що зібрався тут вчора, виступив з рішучим домаганням, щоб ООН остаточно припинила советську інтервенцію в Греції, що в останньому знову цілком явно проявилася в албанській допомозі грецьким партизанам в наступі в горах Граммос.

ЕСПАНСЬКІ СОЦІАЛІСТИ ПЕРЕДБАЧУЮТЬ УПАДОК ГЕН. ФРАНКА ВЖЕ В ЦЬОМУ РОЦІ.

Париж, 8 квітня. — Генеральний секретар опозиційного до теперішнього режиму в Іспанії еспанського соціалістичного руху на вигнанні, Трифон Гомес, заповів тут вчора, що ген. Франко зрештучує або його повалить ще до кінця цього року, якщо тільки західні союзники взагалі, а Злучені Держави зокрема продовжуватимуть свою дотеперішню політику обмежених економічних і політичних стосунків в урядом ген. Франка. Свої здогади базує на дуже важкому економічному положенні в самій Іспанії. Крім того він запевняє, що на випадок уступлення чи повалення ген. Франка, опозиційний тепер до його режиму соціалістично-монархістичний блок гарантує повний порядок та цілком мирний перехід до демократичного режиму.

ЄВРОПА ВІТАЄ ЗАВУ ТРУМАНА ЩОДО ВЖИТТЯ АТОМОВОЇ БОМБИ.

Париж, 8 квітня. — Передвчорашня заява президента Трумана, що на випадок потреби Злучені Держави не завагаються вжити атомову бомбу, викликала знову велике здовільня в західно-європейських політичних колах, зокрема у Франції, як-новий великий аргумент для відержання міжнародного миру і безпеки. Власне в цьому твердженні добувається з одного боку далекойдучу гарантію Америки європейським країнам, а з другого боку великий аргумент для відержання миру. Кожний напасник тепер два рази подумає, заки поважиться на нову воєнну провокацію.

МОСКВА ЗНОВУ ПРИГАДУЄ „ВЧЕННЯ“ ЛЕНІНА ПРО ВІЙНУ.

Москва, 8 квітня. — Оцінюючи 33-тій том зібраних творів Леніна, урядові „Ізвестія“ приділили вчора окрему увагу твердженням того большевицького пророка про „справедливу і несправедливу війну“. Вазуючись на „вчення“ Леніна, що „пролетарії всіх країн“ повинні використати війну на те, щоб захопити владу та створити свою диктатуру, „Ізвестія“ пригадують своїм п'яти-колоністам в Америці, Англії, Франції та інших країнах, що ті на випадок війни повинні обернути свою зброю проти власних країн, як це вони вже заповіли в своїх недавніх офіційних заявах.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИПИНЕННЯ АЛБАНСЬКОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 8 квітня. — Грецький представник в Балканській Комісії ОН, що зібрався тут вчора, виступив з рішучим домаганням, щоб ООН остаточно припинила советську інтервенцію в Греції, що в останньому знову цілком явно проявилася в албанській допомозі грецьким партизанам в наступі в горах Граммос.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.

at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською Частинкою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОЗГОЛОСИТИ МУЧЕНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Можемо певно доказати, що Українська Церква під Совєтським режимом, про що одначе світ ще й досі мало знає, включно з Америкою. Не пора тепер застановлюватися, хто тому винен. Навіть годі казати, що ніхто тут нічого не робив у справі розголосу мучеництва Української Церкви, бо так не с. Згадати б тільки недавню акцію у цій справі Українського Конгресового Комітету, звернену до різних чинників, включно з Ватиканом. Найважливіше, що тепер є нова добра нагода наш обов'язок сповнити і пригадати світові через Об'єднані Держави, скільки витерпіла Українська Церква під совєтсько-московською окупацією. Зокрема є можливість представити в цілій повноті ліквідацію Української Католицької Церкви.

В Асамблеї Об'єднаних Держав представники Австралії та Болівії видвинули домагання, щоби прослідити судову розправу над кардиналом Міндсенті, а в дальшу чергу ще й суди над католицьким духовенством в Угорщині, як теж суди над протестантськими проповідниками в Болгарії. Обидвом тим країнам, Угорщині та Болгарії, де існують комуністичні режими, закидається, що їхня кампанія проти релігії та духовенства є порушенням основних свобод та прав людини. До цього ще додамо, що уряди Злучених Держав та Великої Британії вислали вже окремі гострі ноти до урядів Угорщини, Болгарії та Румунії, закидаючи їм систематичне порушення прав людини, маючи на увазі якраз релігійні переслідування.

Правда, можна б казати, що в випадку агаданих держав ідеться про брехню, "ворожю країну", які не придержуються, "мирових договорів". Та це є формальність, бо коли в Асамблеї О. Д. будуть обговорювати релігійні переслідування, то не буде для нікого ніякої перешкоди згадувати теж і за переслідування Української Церкви. Бо яка різниця між переслідуванням католицького духовенства мадярським комуністичним режимом, що там недавно прийшов до влади, від переслідування українського католицького духовенства в Західній Україні комуністичним режимом, що його недавно наставила чужа московська влада.

Щоб не сталося, які перепони не були б, мучеництво Української Церкви під Совєтами, як Православної, так і Католицької, повинно бути обов'язково розголошене. Це теж частина боротьби за визволення України і за її самостійність! "Українське Слово", що появляється в Великій Британії, закликає у статті п. н. "Кардинал Міндсенті, гріх світу й Українська Церква" (з 27. лютого 1949) весь український загальний позав Совєтами, "тепер кричати на весь світ, всіми мовами" про злочини совєтської влади в Україні супроти Української Церкви. У цій статті є апел до українського духовенства, визначних теологів і, високих достойників наших Церков в Європі і в Америці", щоб вони видали в обороні Української Церкви брошури та книги в чужих мовах, "кидаючи на вагу теж пиячий тегар своїх імен, своїх титулів і зв'язків з цілим християнським світом".

Так отже усі ми, духовні й світські, де ми не жили б, не занебуймо цієї великої справи. Особливо треба на неї пам'ятати тут, на американській землі, де в сучасних обставинах є ще найкраща нагода розголосити мучеництво Української Церкви правдиво й з гідністю для Української Нації, що стільки витерпіла теж і на релігійному полі, стаючи в обороні християнської віри і цивілізації.

К. ПЕТРУС СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

— Вибачте мені, товаришу, чи громадянине, що я вас трохи налякав... Прошу вас, не дивуйтеся з мого нещастя. Це сталося находити на мене після "ковнеерного" допиту.

Він низько схилив голову і, затупивши обличчя руками, якось надвирно застогнав... Потім знову виправстався і зовсім спокійно продовжував розповідати.

— Вісім луб'янських слідчих, не нижче "ромбу", протягом 36 годин, допитували мене. Одні виходили, другі приходили, а "ковнеер" усе тягся... Вони хотіли, щоб я прийшов до "признання", а я далі свого пачкарства й білих речовин із валютою не рухався. Та ще, мерзотники, — він погратив налякав... Перед допитом наполювали мене чудовою шамовкою (іжею) з прекрасними папіросами, що б, так би мовити, настроїти мене на балакучість і відвертність... Допитували вони мене дуже ввічливо і спокійно... Та коли востаннє один із "ромбів" запитав мене, чим годувався моя бабуся двісті років тому і напередодні минулорічного великодня, я відмовився відповісти. І от, у ту саму мить, мені й здалося, що я оточений червоними півнями, які збираються заклавати мене... Я їм закукурівав їхню півничою мовою, так вони й розійшлися, а останній, потяг мене до їхнього гепеупівського психіятра. Так от, відтоді й повторюється...

Він нахилився до мене, замригав блакитними очима і сумно продовжував:

— Півні мені вже не показуються, а кукурікання їхне залишилося. Психіятр довго втовзувся зі мною, а потім раптом запропонував мені рахувати до 27... а далі питає, яке сьогодні число, місяць... Коротко кажучи, — перевіряю мою нормальність. Я й сам відчуваю, що стався якийсь здвиг у моїх мозках, але не можу стриматися... Психіятр цього самого "петрушку", що через мене кукурікає, якось називав по-латинському, але я забув. Так от, ці самі півні й вирядили мене з Москви назад у Новоросійськ. Цілий місяць протримали мене в підвальному третьому поверсі нижче обрію... Чистота відмін-

Як розв'язати кремлівську головоломку?

Винстон Чорчил назвав поведінку московських тиранів у відношенні до Західного світу головоломкою ("конюдром"). Пробуючи цю загадку розгадати, він каже, що совєтські тирані мають страх перед приязню Заходу; вони дбають тільки про продовження свого панування, а не про добро народу. Чорчил так думки, що треба дати терпеливо чекати, бо може статися в Росії щось таке, як сталося перед 400 роками в царстві монгольського хана, який вибрався на завоювання Європи. В критичному моменті він помер, а негайно після його смерті велике царство розлетілося. З претенсіями до престолу виступили найближчі наслідники, що посварилися між собою і знищили те, що створив хан. Чорчил згадав теж про атомову бомбу, як головний засіб для відстранення кремлівських тиранів від нападу на Західну Європу. Колиж Чорчил торкнувся питання, чи йти війною проти тиранів, він заперечив konieczність такого кроку, однак додав: "Хоч у нас нема необмеженого часу для наладнання відносин (з Совєтами), то однак, на мою думку, не треба починати насильну акцію тепер".

Допитливий спостерігач глибоко заставляється над словом "тепер", вжитим у промові Чорчила і докладає нього будують цілу розв'язку російської "головоломки". Вперд розправляються з можливістю, що незабаром Росія може доклати винаходу своєї атомової бомби й тому слово "тепер" може вести до висновку, що як довго Росія не має бомби, нам не потрібно йти до війни. Як тільки появляться вісті, що Совєти винайшли бомбу, то, виглядає б, що не буде іншої ради, як починати попереджуючу війну, щоб розторопити тиранів, заки вони вироблять стільки бомб, щоб ними могли засипати Західні країни.

Друга розв'язка головоломки йде в іншому напрямі. Спостерігачі зв'язують її з найновішими перемінами в кремлівським Політбюрі і з них роблять заключення. Вони кажуть, що з Кремля не можна майже нічого безпосередньо довідатися й тому треба слідкувати за відвіданнями Кремля різними комуністичними провідниками. Коли недавно поїхали західні комуністичні провідники на зїзд Комінформу, то негайно опісля французький Торез та італійський Толіати оприлюднили заяву, що комуністи не підуть в ніякому разі війною проти Росії. Це знак, про що радів світовий комуністичний провід.

Недавно повернув з довіх відвідан до Кремлю інший впливовий італійський комуніст, Реале. Його прибічники замітали, що настрій у Реале дуже похмурений. Він сказав італійським комуністам, що це неправда, наче б Молотов мав стати наслідником Сталіна, бо наслідство по Сталіні є непевне.

Це, що Реале говорить про наслідство по Сталіні, вказує, що самий Сталін пригрозив, що вже на всяку можливість. За такими новостями, привезеними комуністом Реале, йдуть розмови на тему здоров'я Сталіна. Спостерігачі пригадують, що Сталін уже давно хворий на серце і додають, що впродовж 1948 р. він потерпів чотири удари, з котрих найменше один був поважний. Лікарі, як кажуть, упередили Сталіна, що не ручать за дальше втримання його життя.

Отже мабуть на таких вістях опер Чорчил свою замітку про якість можливості, подібні до можливостей після смерті монгольського хана, що перед 400 роками вибрався на завоювання Європи.

Та це тільки половина розв'язки головоломки. Друга половина була б відповідь на питання, чи совєтське царство дозріло до розкладу на випадок боротьби за спадщину по Сталіні?

Знавці пригадують, що по смерті Леніна прийшло до боротьби між Сталіним і Троцьким, а серед неї пішли довгі чистки найбільш впливових комуністів. Ця боротьба покінчилася перемогою Сталіна, однак не є виключено, що внутрі йдуть дальші інтриги. Політичні письменники часто описують інтриги доклада володарів в конституційних і демократичних державах на доказ, що жадна влада не є вільна від інтриг. Таким прикладом є недавня влада Френкліна Д. Рузвельта, який дехто закидує, що вона послугувалася способами, не дуже згідними з засадами демократії. Та в демократії є завжди нагода перевертати такі справи з партійними противниками, чи відкинутися до конгресу або до народу, як контролюючого чинника. У деспотичних державах такого контролюючого чинника нема і тому інтриги проти влади мусять прибирати небезпечні форми, які можуть розсадити деспотичну імперію знутра.

Кореспонденти з американської зони в Європі доволі часто згадують про деспотизм якоїсь тисячки совєтських воєнків кожного тижня. Від тих малих і великих деспотів американська влада і провідники Західного світу в роді Чорчила можуть мати добрі вісті про розклад поза Залізною Заслоною. Дуже можливо, що вони прийшли до висновку, що розклад

К. Петрус. ПІДСУМКИ ДО ДИСКУСІЇ

Відома, що так званий Льодовий період в історії нашої землі наука пояснює тим, що сонце в той час проходило свій космічний шлях через величезну Галактичну мряковину (Космічний туман) і давало на землю дуже мало світла і тепла. Вираховано, що цей період існував протягом 2,000-3,000 років — така велика була ця космічна мряковина.

Подібні явища космогенетичного порядку наша земля переживає вже не перший раз. Це — етапи її еволюційного поступу...

Тоді вибухали кризи в житті земних істот, гинули старі форми суспільства, розвалюються державні організми, у гасакоту релігії та культури.

Ери мають свої ранки, свої півдні й вечори. Ранок наступної доби менше вартісний ніж вечір минулої, але вечір її буде багатшим від вечора доби, котру вона змінила... Таким "мертвими петлями" розвивається й рухається все живе, щоб переходити з низчого ступня на вищий гієрархічний драбини Буття...

Старі культури Асирії, Вавилону, Єгипту, Греції та Риму зникли, щоб на їх руїнах вирости зерна християнської науки. Пройшло 2 тисячі років. Наша Ера теж дожила вже до свого вечора і повинна дати місце ранкові новій Ері... Після ночі завжди приходить ранок, а потім і новий день...

Кожна Ера мала своїх лідерів та пророків. І наша Християнська Ера теж мала й має цих пророків, котрі вказували нам, що має бути прикінці нашого "дня".

Політичні та державні мужі в один голос попереджають людство, що протягом цього сторіччя історія людства вийде в цілу серію величезних політично-економічних "мряковин" — колатеч, соціальних заворушень, війн національних та класових, локальних і міжнародних революцій...

Сьогодні вже не треба бути пророком, щоб передбачити зловісні ознаки та прикмети

Совєтської Росії це вже питання короткого часу.

Але як короткого? — запитає не один. Ернест Бевин, теперішній міністер закордонних справ, заявив у своїй промові на обіді Красного Пресового Клубу в Вашингтоні, що світ мусить знайти постійний мир упродовж одного року — "бо ми ніколи не погодимося на агресію".

Отже, грозить Сталінові смерть упродовж року, чи Росія виідає атомову бомбу до року, Західний світ має бути готовий негайно покінчити з безупинною загрозою, яка йде з Кремля.

— це подібне до засланця чи сновидіння — не можу я вам висловити свою думку, але ви мене повинні розуміти... П'ять разів я побував за кордоном і щоразу лаштувався відвідати Палестину, щоб, так би мовити, біля самих джефел християнської релігії напитися цієї немирної рідини...

— Я хочу вам переказати, чим диями мене по в'язні звільнити, тобто, перевести в тюрму, а потім — і на "волю". Тому, якщо захочете, я зможу передати вашій родині ваші побажання й прохання. А якщо мене затримують, це зроблять інші: в тюрмі люди свої...

Він підвівся з ліжка, підійшов до стіни і став читати видні на ній написи.

Після певного вагання я відповів, що маю до нього єдине прохання — за його посередністю переказати моїй родині про те, що сталося зі мною.

не вирішати, при допомозі євангельської науки, то його вирішити НКВД... Дуже сумно, коли Сатана примушує людей виконувати Христові Заповіді... Але така дійсність.

Зудай між цими двома таборами наближається... Хто переможе?

Світ переможе темряву. Правда — не правду. Ідеї Христа побідять червоний комунізм... Але, щоб перемогти червоного диявола, люди мусять об'єднатися... Мусять бути морально вищі від большевиків та їх прихвостнів... Мусять йти по гієрархічній драбині не до низу, як це роблять вони, а догори, де сяє наш Вселенський Маяк-Христос...

Тільки організації європейської, а пізніше й всесвітньої Унії держав зможе отворити таку ситуацію, яка принесе людству перемогу над Кремлем. Тільки на християнських демократичних засадах можна йти проти червоного дракона. Сили його не треба недоцінювати.

Український нарід може бути звільнений лише такою Унією проти вокомуністичних держав. Україна може стати вільною й незалежною тільки як член Організації Об'єднаних Націй, у якій вже не буде совєтських представників...

Українська еміграція, як стара, так і нова, мусить бути готовою до цього великого й жертвенного чину. Вона мусить, оздоровити себе Христовою наукою та знанням реального становища не лише в Україні, але по всьому світі.

Бог наш буде в наших Правді.

І наша Правда переможе.

І Україна стане вільною Союзом Держав.

Але ніякого союзу з Чорчильовим дияволом, навіть тоді, коли він буде розмовляти з вами українською мовою і напийне якусь пару "Соняшних Кларнетів"...

Темні сили проти професора Чижевського

(Допис із Німеччини).

Майже 20 років провадить свою наукову і педагогічну працю в Німеччині професор Дмитро Чижевський, відомий дослідник слов'янських літератур і культур. Від 1932 р. проф. Чижевського призначено на кафедру славистики в університеті в Галле (Саксонія).

Але прийшов до влади Гітлер і на цій кафедрі професора не затверджено: дружина проф. Чижевського жидівського роду, і це було першою перешкодою. Проте проф. Чижевський далі провадив свою працю в німецькому університеті і написав цілий ряд цінних наукових праць, українською, німецькою, російською, чеською та іншими мовами. Його книги — "Філософія на Україні", "Філософія Г. Сковороди", "Гегель у слов'ян" і ін. належать до праць, які будуть довго ще "основним капіталом" у науці.

1945 року Чижевський був прийнятий до університету в Марбургу (Західна Німеччина), як договірний професор для слов'янських мов і літератур. 1949 р. краєвий сойм у Гессені дозволив утворити спеціальну кафедру славистики при цьому університеті. Цю кафедру мав зайняти проф. Чижевський. Але тут сталася несподіванка: кафедру славистики вирішено перенести до Франкфурту. Марбурзький університет позбавлено славистичних наук. Студенти проф. Чижевського поїхали до Гессенського міністра просити, щоб кафедру славистики залишено в Марбургу, бо тут є найбільша бібліотека для слов'янських літератур. Ім дано відповідь, що рішення міністерства незмінне. Супроти особи проф. Чижевського заявлено, що він "нікий мовознавець, а тільки історизуючий та філософуючий слов'янин".

Студенти Марбурзького університету довели до відома ректора і проф. Чижевського вираз високих урядовців міністерства. Також німецька преса взяла слово в справі проф. Чижевського. Так, газета "Франкфуртер Рундшав" з 11 березня 1949 р. поставила питання до міністра освіти Штайна:

(Докінчення на стор. 3-тій).

Василь Шевельський.

Федь Федорчук с. Анни перед народним судом

Діялося це на Гудульщині, у місті Кефові, року Вожого 1940, в часі комуністичних октавських свят. Ціде містечко святочно прибрано заздалегідь, всі мурі та ларкани заліплені образами з часів октавської революції, а в поперек улиць висягають транспаренти. Бундучі лодунги один перед другим рекламують радянський лад та радянську дружбу народів, викликають погід небеса ясне сонечко радянського раю, товариша Сталіна.

Бачимо крикливий транспарент коло самої церкви: „Простите бога: і він вам нічого не дає, а як просите товариша Сталіна, він вам все дасть!“

Зігнані з гір гудули повільно та мовчки ступають за своїми сільськими транспарентами, які подають осяги колгоспного життя, деякому з них вручено на величезних дручках портрети любезних вождів народу і людства.

Тишу та монотонний хід гудули, які все не добре чуються у місті, переривають вигуки перебраних енкаведистів: „да, здравствует товариш Каганович“, чи який там ішній. Гудули, якби води набрали у рот, не підхлюпують вигуків, не виявляють жадного ентузіазму й не тішуться здобутками революції.

Не до вітки гудулам, кожний з них має щось на серці, мати думає про сина, якого у призовники забрали й досі з далекого окоду не має жадної вістки, тиснуться до очей сльозі дитям, яких батьки карають, чи десь на безлюдних Сибірі, а яких одиноким гріхом було те, що ціле своє життя тяжко працювали, вона провадила з челяддю господарство, а він не промінував одного бутину, ніхто за него краде і справиніше не провадив по Черемому дараби.

В той спосіб обидвоє придбали дещо земельки та маржинки, народна радянська влада узнала їх за ворогів народу й наказала їм відкопувати свої безжудні, протріхи у далекіх безлюдних тайгах Сибіру.

Коли конвоюючі енкаведисти побачили, що не виключать у гудули ентузіазму, а самих вже горло заболіло кричати, щоб не відповісти перед своїми звержниками, вмішали поміж гудули міське чужонаціональне населення, яке вже напередки дерлося.

Нарешті похід спинився та уставився на спортовій площі, над срібною Рибницею, довкола високої трибуни, на якій зібралися провідники народу, партії та НКВД.

Раз по раз виходять та сходять з трибуни бесідники, які храпливою поганою українською мовою викликають радянський рай, час від часу видно й гудульську кресаню на трибуні та коли почуєш мову, зразу пізнаєш, що кресаня з села, а хлоп з міста.

Наразі мисі замешулися, кризь товпу пробивається величезна постаць гудула, легіня Федя Федорчука с. Анни, з села Брустури, легінь як дуб, широко ступає босими ногами у напрямі трибуни.

Всі остовпіли, бо знає ціла долина Черемому Федя, знає його кожна дитина, яка нераз забавлялась дражнюючись з ним, знає його кожна гудульська хата, не було на Гудульщині

хати, котрої порога він не переступив зі словами:

„Во Ім'я Отця й... а що ви нині, Парашко, варили на обід?“

„Борц варила, Федю!“

І він як несамолюбний вилтав з хати й так обігав пів села, доки не знайшов своїх улюблених пирогів з бриндзею.

І так не сіяв, не збирав, виріс наш Федько на гудульських пирогах, всі його любили, всіх собою забавляв, діти його далеко поза село відпроваджали. Всі жарті його та пустощі ухили йому безкарно, бо жадний параграф його не чіпався.

І ось... ось його кремезна постаць вже на трибуні, очинилася метушня й чуємо настерливі крики „схаді, схаді, товариш“, а нашому Федю, мабуть, слово товариш займонувало, бо досі в його житті ніхто до нього так не звертався. Це його пхнуло вперед і він виврився з обіймів енкаведиста й вискочив на трибуну.

„Відбиваються від скель слова Федя: „За Польщі не давали мені говорити й за радянської влади не дають, говорять лише ск...“

Настала страшна метушня, зірвано настрої свята, з трибуни офіційно проголошено, що націоналісти різної масті зірвали свято, поспіпалися брудні лайки на їх голови, а від грозою у всіх аж шкіра дрожала зі страху.

А в міжчасі відважний бесідник Федько перший і мабуть останній раз у своєму житті поїхав авто до підвалу НКВД. В тиждень по октавських святах сидить наш Федько на скамі підсудних, а товариства енкаведистів й слухає і мабуть сам собі віри не дає, як в нього голова народного суду Іван Одіаненко вимовляє, що він, Федько, на базарі обкидував камінчиками Арона Алфельбаума і кричав бий, бий...

Федько мов лев у клітці, кидається й знов ходить нервово і хоче луснути промову таку палку, щоб ціла Гудульщина почула, щоб сама Чорногора здригнулася, але якось то йому не везе, лише несамолюбно вигукне і судорожно гестикують руками.

Забрав слово прокуратор і з двогодинної промови про дружбу народів вказував на Федя як проклятого ворога народу, який хоче ту дружбу знищити.

По промові прокуратора народний суд присудив Федя Федорчука с. Анни, легіня села Брустури, Косівського району, літ 34, на п'ять літ тюрми. Зав'язали Федя, кинули на машину й чорний ворон помчав у східню далечину.

Грянули події й народна влада на якийсь час у 1941 році уступила з Гудульщини місце такій самій жорстокій владі. Всі надіялись, що Федько затужить за смереками та ялицями, за своїм присмаком пирогами з бриндзею, затужить за Марічками, Парашками і Аннічками, хоч не знаєв у своїм житті їх насолоди й... вернеться.

Але не вернувся.

якщо бажаете дістати таке ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

ЛЮДИНА „ВЕТО“ — Це так називають в Америці Андрея А. Громика, буюшого советського амбасадора в Вашингтоні, а тепер голову советської делегації до Об'єднаних Держав. Це тому, що він постійно протривав в Об'єднаних Державах ухвалі різних пропозицій, які ставлять демократичні потуги. Зліва це Громика, а справа є Кузьма Кіселев, що представляє в ОД на приказ Кремля Вілоруську ССР.

КАЗКА ПРО ДУБА І ШПАКА

На українській землі виріс дуб.

Чимало дубів виплекала ота мати-земля, стоптана сараною наїзників, замулена, поранена, білим тілом зволожена і кровію сполочена. І того, на якому кувала зазуленька, дівчині щастя ворожила. І того над Дніпром, де русалки причинну залоскотали і де вірний коханець ляг з розчерепоною головою. І того у гаю, де вітру немає, де Ярема й Оксана про тихе щастя мріяли. І того, на якому ночували три душі покутничі з великого лоху. І ті, що шуміли в Холодному Ярі, у темному гаю, в зарослі, до рові, де гайдамаки ножи святили. І ті, що попіл горою, яром долиною, мов ті діди високо чолі з гетьманщини стоять. І багато - багато їх виростила українська земля.

Та один дуб виріс понад усіх, понад цілу широку українську землю. Глибоко вріс своїм хрещатим коренем у рідний ґрунт, у саме серце. І відти черпає свої соки, з того поля, що круг містечка Берестечка, на чотири милі почорніло від козацької крові. З тієї розритої могили, що її москаль на четверо розкопав. І з тих руїн, що буряном укрились, цвіліло зацвіли. З тих сліз голодних дітей, що плакали за батьками, загнаними в московські болота, канали копати.

Під небесною блакиттю своє могутнє гілля розкожив. Цінним смарагдом курчавий лист ясний, могутню пісню шумить співає, цілющим бальзамом рани змиває, зневіру з душі проганяє, мертві серця оживляє.

Око, зведене на манівці блудними образами фатаморгани! Глянь на дуба! Він дасть тобі соколину бистроту і ти відрізниш палаючий кущ від блудних огників.

Ухо, заглушене ревом пропизливих сирен! Вслухайся в шелест дуба, а почуєш рідні мелодії, неземської краси, як ангельські хори.

Серце захолене на людські терпіння! Дуб вдує в тебе пал безміної любови.

Душе, заблукана на крутих стежках життя! Дуб, неначе морська ліхтарня, виведе тебе на правий шлях.

Проходили понад дуба дощі

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyuk
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumayko
Price 50 cents

ЗА ДУШУ ДИТИНИ — ОСНОВУ НАЦІЇ

(Завдання й праця ОПДЛ)

2) (Докінчення).

З питанням дитячої літератури пов'язується незручно, як бачимо, і питання виховання і власне цей момент дає базу до близької співпраці ОПДЛ передовсім з педагогічним світом і взагалі з цими людьми, чи й поодинокими одиницями, що так чи інакше працюють у користь української дитини, внаслідок чого приходить така доконечна в організованому громадянстві координація та й спільне планування й розподіл праці. Зважуючи, що в праці в користь української дитини є в нашому громадянстві особливі заслужені одиниці, ОПДЛ іменує їх, у признанні їхніх заслуг, своїми почесними членами. І так напр. на останньому з'їзді в грудні 1948 р. іменувало почесними членами Михайла Гайворонського в Нью Йорку за цінну працю в ділянці дитячої пісні, проф. Северина Левицького за заслуги в ділянці пластового виховання нашої дітвори й молоді, і проф. Григорія Ващенко, як визначного педагога-науковця, автора праць з ділянці теорії дитячої літератури.

Діяльність ОПДЛ, як громадської установи, що має завданням одну з найважливіших національних ділянок праці, вимагає, самозрозуміло, особливого великих фінансових засобів. В державних націй ці засоби дає здебільшого держава, яка й піклується справно виховання свого молодого покоління через відповідні установи, як міністерства освіти, чи й такі ж установи, як ОПДЛ (напр. в англійців Об'єднання для виховання в мистецтві — „Сосайети фор едукейшен ін арт“), в нас же державні фонди мусять заступати жертвенність громадянства чи й окремих одиниць-меценатів. Громадяни, що своїми більшими пожертвами посприяють праці ОПДЛ, стають членами-добродіями чи й членами-фундаторами, що їх фондом і під їх ім'ям появляють-

М. Коко.

Темні сили проти проф. Чижевського

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Чи може собі дозволити п. міністер такими далеко йдучими рішеннями відкинути особливі важливі ділянки нашого часу відділу науки? І в країні, що без того в останніх роках втратила притягаючу силу для визначних учених, чи можна видатного спеціаліста, без запиту і повідомлення, викидати на вулицю?

На це дав відповідь міністер Штайн у листі до „Франкфуртер Рундшав“ з 12 березня.

Штайн підкопується під наукові кваліфікації проф. Чижевського мовляв, тільки 5 його наукових праць мовного характеру, а інші належать до області літератури, історії та філософії. Далі міністер пише:

„Моему міністерству донесено від одного члена професури Марбурзького університету, що професор Чижевський стоїть на підозрінні, що він працює для советських урядів“.

Ця відповідь міністра викликала відповідь Еріха Лісснера в „Франкфуртер Рундшав“, з 14 березня. Автор статті перше наводить слова з листа славновісного німецького славіста проф. Фасмера з 24 березня 1948 р. В тім листі Фасмер, що перебуває в Швейцарії, пише:

„Я знаю небагато представників моєї спеціальності, що годилися б так добре для професури в Німеччині, як пан Чижевський... Політично Чижевський є мені здавна відомий, як певний демократ, що під нацизмом працював у тяжких відносинах і з причини своєї неарійської жінки не міг одержати постійного становища. Ви пане міністре, допоможете славістиці в Німеччині в основі, якщо Ви дасте цьому заслуженому ученому професуру в Марбурзі“.

Міністер Штайн мав той лист від проф. Фасмера вже тому рік, і все ж рішив, що Чижевського треба з університету усунути. Проти цього протестують студенти і професорська колегія університету в Марбурзі. Сам проф. Чижевський подав скаргу на міністра за образи його честі. В німецькій пресі справа Чижевського викликала жваву дискусію.

Яка причина цього походу проти проф. Чижевського? Дуже прозаїчна, буденна: Хтось хоче позбутися проф. Чижевського як чужинця, щоб на його місце посадити хоч гіршого, але свого (німця). Тому пробують підкопати довіру до проф. Чижевського як науковця і не спинаються навіть перед ганебною клеветою („советський агент“).

Проф. Чижевський був запрошений 1947 року на викладу до Колумбійського Університету в Нью Йорку. Його наукові праці друкуються в різних мовах. Але це для вихованих Гітлером „патріотів“ ніщо.

М. А.

ванню визначними канадійськими громадянами, появиться вже в найближчому часі та сповнятиме далі свою службу: мистецтвом рідного слова та мистецтвом картини полонувати душу дитини і вирощувати її на повноцінну українську людину.

Канадійське представництво проводить свою роботу в найближчій співпраці з Об'єднанням Українських Педагогів в Канаді, для чого і рішено створити спільну оціночно-видавничу комісію для оцінки пропонованих до друку творів та й планування видань залежно від місцевих умов і потреб.

Дотеперішня праця ОПДЛ, базована на всеукраїнських, значить понадпартійних і понадконфесійних основах, праця, сперта на національних українських ідеалах і на цих найвищих вартостях людства, якими є християнська етика й мораль, ця праця найшла своє признание серед нашого громадянства, але ця праця ще далеко незавершена і її успіхи ще відносно такі невеликі. Писарівні успіхи будуть тоді, коли, дякуючи спільному зусиллю працівників дитячої літератури і всього українського громадянства, кожна українська дитина на чужині дістане в руки рідну дитячу книжку, таку прекрасну, таку дорогу й таку чарівну, як прекрасною, дорогою й чарівною є для нас і мусить бути для наших дітей наша рідна земля — наша Україна.

Б. Гошовський, представник ОПДЛ на Канаду.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА

ВІД СЕБЕ НЕ ВТЯЧЕШ, оповідання — 20 ц.

ДВЕНЬ БРАТІВ І ДЕСЯТ СЕСТРИЦЬ ГА-ЛИ, оповідання — 20 ц.

ІНОСТИТКА, оповідання — 20 ц.

КАРМЕЛЮК. НЕВОЛЬНИЧКА, народні оповідання — 20 ц.

НЕ ДО ПАРИ. ПАВАНКА ВОЛЯ. МАКІМ ГРИ-МАК. ОТЕЦЬ АНДРІЙ. ДВА СІНИ, народні оповідання — 20 ц.

СЕСТРА КОЗАЧКА. ЧУ-МАК, народні оповідання — 20 ц.

ООН. ОПАРКА. ЧАРІ. ЛЕДАЦІЯ, народні оповідання — 20 ц.

Ганна Баранік: РУСАЛКА, оповідання — 20 ц.

Аркад Аверченко: ГІМО-РЕСКИ, переклад з російського — 20 ц.

Д. Н. Маміна-Сибіряк: ЧУ-ТЛИВА СОВІСТЬ. ТАТКО, оповідання — 20 ц.

Рудіярд Кіплінг: ОТ СО-ВІ КАЗОЧКИ, переклад Вас. Ткаченко, з двома ілюстраціями — 20 ц.

Всі 11 книжечок разом \$2.00

Замовлення враз з належністю належить слати до:

„SVOBODA“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади належить платити американською валютою.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ЩЕ МАЄМО ТІЛЬКИ КІЛЬКА ДЕСЯТОК ПРИМІРНИКІВ

КАЛЕНДАРЯ-АЛЬМАНАХА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Календар має 224 сторін друку і містить багато оригінального, цікавого, вартісного, інформативного матеріалу з різних ділянок американського й українського життя. Коштує всього \$1. Замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

„SVOBODA“

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

ВЖЕ МОЖНА КУПИТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“

Нову ціну і на часі книжку

„НА КРИЛАХ В УКРАЇНУ“

Вірші СТЕПАНА МУСИЧУКА.

Кожний свідомий українець і українка повинні мати прочитати цю книжку. — Ціна \$1.00.

Книжка має 190 сторінок і містить 149 віршів. Надіється до деклямацій на різні патріотичні okazji, як: Дні Матерів, Листопадові Свята, Свята шкільні, Свята церковні, Прівітні, Гімни, Присвяти, Душні і пісні.

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ІОНГСТАВН, О.

В пам'яті Тараса Шевченка.

Український Дім, від. 230 У. Н. Союзу, відсвяткував отсє перший раз у своїй хаті Свято в пам'яті генія України. Свято, яке відбулось 27 березня, влаштовано спільними силами.

На сцені панувало святочне настрої. Сцена прибрана прапорами: американськими і українськими. На сцені живий образ, що представляє народина Тараса. Предсідник Українського Дому, Михайло Мушинський отворив свято, зазначаючи, що якби не був між нами дух Шевченка, то ніколи і того Дому не мали б йонгстанські українці. Відспівано американський гімн, а потім п-ні Юлія Войтович віддекларувала поему Шевченка „Розрита могила“, якої зміст був зв'язаний тісно з живим образом. В окремій сцені виступали молоді члени відділу, діти громадян Тихоневичів, з танками. Молода піаністка Дорка Мушинська виступила з сольовими точками на піані.

Реферат про Т. Шевченка вголосив молодий скиталець, що щойно приїхав, д-р Максим Задонний, років 27, що говорив надзвичайно цікаво, згадуючи за Заповіт Шевченка та українських борців, що пішли цей заповіт здійснити, включно з героїською Українською Повстанчою Армією.

В другій частині концерту виступили за сольовими п-ні Павліна Алісон, а п-ні Анна Войтович Сіндер з українськими сольовими танцями, на піані грала професорка Алфіда Румбле, а скрипкове солю відіграв Петро Шишко з Клівленду, декламувала п-ні Войтович. Реферат про Шевченка в англійській мові вголосив тут родинний член нащого відділу Михайло Савчак. Реферат тривав три чверті години, але був так солідно оброблений, що всі слухали його з великою увагою.

Ще додаю, що всіх виконавців програми обдаровували різними оплесками і то заслугою. При кінці сказав ще слово п. Мушинський, а подякувавши виконавцям програми за участь в концерті, а публіці та гостям з Клівленду і Шерон за участь, вівзав до збірки. Зібрано \$38.12. З кокардок \$10.30. Разом \$48.42. Осталося чистого приходу \$25, які вислано до ЗУАДКомітету.

Жертували по \$2: Д. Войтович, І. Павловський; І. Мисливий \$1.50; по \$1: С. Бойко, Ленніс, Бріанс, Козьоринський, Мутулінська, Білуцак, Гнатів, П. Філь, Музіка, Ворожит, д-р Задонний, Гріп, М. Періг, Дорошенко, Ромбаль, А. Касків, Романко, Керніцький, А. Ковіч, Гармич, Лошак, Сліник, Маруничак, Лішак, Савчак, а решта дрібними.

І. П. С.

КЛІВЛЕНД, О.

За Свята Соборності на різні цілі.

Старання Організації Державного Відродження України і Укр. Золотого Хреста ч. 8 в Клівленд, Огайо, відбулось Свято-Ювілей Соборності Українських Земель в дні 23-го січня 1949.

Хоча в цім дні в громаді була інша імпреза, свято удалось задовольняючо завдяки тяжкій праці місцевого відділу ОДВУ. До звеличання цього свята найбільше причинились д-р О. І. Пеліх і інж. М. Стефанік, недавно прибувши з Європи, які в коротких, але зв'язних формах зреферували історію Українських Земель, яку ми так цінимо вже довгі роки. Хоча ми не були в силі удержати самостійності і соборності, під натиском могутніх ворогів, проте ми зберегли традицію, якою живемо, змагаємо і зможемо знову вибороти волю Україні, комен-

тували бесідники. Словами в пісні доповнив програму свята хор укр. греко-католицької церкви під управою п. М. Кнапа і присутні розійшлися в переконанні, що наша слава не пропаде, доки ми живемо.

З нагоди свята переведено збірку, яка принесла \$120.40, а по розході осталося \$93.90, з чого згідно з ухвалою, половину переслано наб улову Укр. Школи в Клівленд, Огайо, а половину (\$46.95) на Українську Національну Рад у Європі через Український Конгресовий Комітет в Нью Йорку.

Жертували по \$5: І. Білинський, М. Колодій; Н. Н. \$3; по \$2: І. Ляків, Н. Декан, Я. Паула, О. Мураль, Г. Кукіз, В. Мигаль, П. Павлюк, Я. Труш, А. Декан, І. Попович; В. Гусар \$1.50; по \$1: А. Бурко, Р. Купчик, А. Галуцак, Р. Мураль, М. Саврун, В. Саракман, М. Купчик, М. Сентій, В. Пусило, В. Сушальницький, К. Пивмак, Т. Павліна, Г. Кавка, П. Миронидький, П. Залуцький, М. Матейшин, А. Купчик, Я. Павлішин, В. Онішак, А. Шерохман, Т. Федорчак, Н. Декан, М. Турчик, Я. Паула, М. Бучик, В. Мураль, А. Михно, М. Чорний, П. Мураль, С. Задорецький, С. Чорний, М. Стефанік, Н. Мураль, І. Бзіль, О. Брикайло, Е. Смілчак, П. Бусько, Г. Конет, М. Бандура, А. Сербай, Р. Колодій, А. Бойко, С. Постуляк, М. Шаламай, І. Панас, П. Крупка, М. Білецька, О. І. Пеліх, Г. Стефанік, Г. Галін, В. Кужда, О. Степанік, Т. Данилович, І. Філіппів, П. Седорович, М. Турчик, П. Свідрик, Р. Пусило, А. Шейко, З. Когут, С. Можоловський, М. Кравчук, В. Владика, Н. Юшич.

Яр. Паула, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

З весілля на народні потреби.

Дня 19 лютого ц. р. одружився Микола Сосницький з Марією Яцишин. Підчас весільної застави забрав слово Теодор Скульський. Бажаючи молодим в їхньому житті якнайкращих успіхів попросив рівночасно гостей пошанувати цей день теж і жертвами на народні цілі. Зібрано \$35, які за згодою жертводавців розділено так: \$30 на ліки для Української Повстанчої Армії, а \$5 на пресовий фонд Свободи.

Зложили: М. Сосницький \$10; родина Цембрівський \$5; по \$2: Сосницькі, Мельник, Навроцькі, Себенко, Кіцара, Вензон, Мешоловські, Андрев, С. Войтович, С. Гарматюк, С. Казар, Н. Головацький.

Т. Скульський.

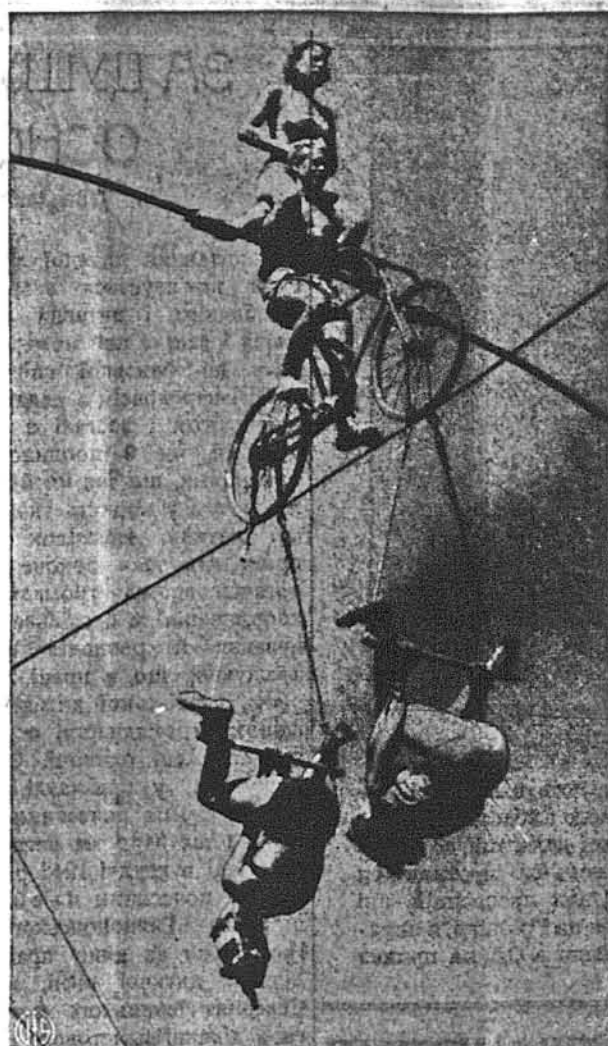
ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЛІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

ЯК ЦЕ? ВЕСНА БЕЗ ЦИРКУ? ПЕВНО, ЩО НІ! — Як зачне вибиратись з Флориди в дорогу славний церк Рінгліт Бродерс, Варнум і Бейлі, кожний знає, що це вже весна. Свої вистави починає цей цирк, як відомо, завжди з Нью Йорку. Так є і цього року. Цирк — це радість для дітей. Але за ними ідуть і старші, пригудуючи собі свої дитячі літа й захоплення, якого вони зазнавали, коли перший раз були в цирку. На картині бачимо славну повітряну труп „Алзана“, яка не виступала в цирку Рінглінга від 1947 року через нещасливий випадок. Алзана їде по дроті на вельосипеді, держачи на плечах свою дружину. Дві його сестри звисають у долі. Це дуже небезпечний „акт“, який є одною з головних атракцій цирку.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до ЗУАДКомітету прохається на початку листа локонче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видачків та за витрату часу на пологдження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,612 Дянько Митра з с. Конюхова (Стрий) від Рогольського Михайла с. Евфрозини.
17,613 Пундяк Марії, Івана з

с. Ляшки Завязані (Рудки) від Пундяк Степана.
17,614 Тітки Маціканець зам. Сліпецька від Куціпак Йосафата.

17,615 Затонський Еаліса (має перебувати в Філадельфії) від Данилюк Василя.
17,616 Канюк Василя з с. Горожанка (Підгайці) від Морозовський Григорія.

17,617 Лотошинський Олександр від Лотошинський Василя.
17,618 Бедров Олександр учителював на хуторі Павлівка від Тихоневський Федора.

17,619 Швайка Олени і Маланії від Тивін Дмитра з с. Заболотці (Броди).
17,620 Пронюк Семена і Евгєнії з м. Матіїв (Ковель, Волинь) від Полівка Володимира.

17,621 Шлюзар Василя з с. Цуцилівці (Стрий) від Лясковський Івана.
17,622 Бойцун Ігната з с. Зинна Вода (Львів) від Бойцун Данути.

17,623 Тітки з с. Середопільці (Радехів) від Сіцелюк Володимира.
17,624 Столяр Михайла з с. Береги (Новий Самбір) від Ванівський Стефана.

17,625 Квятковська Марії і Анни з Красного (Буськ) від Квятковський Стефана.
17,626 Пятак з дому Войтович Анни з с. Слобідка Стру-

сіська (Теребовля) від Дуліба Марії.

17,627 свящ. Губіш Степана і Петра від Губіш Антонини зам. Лебиль.

17,628 Зарічанський Миколи, Петрушка Миколи, Крізь Михайла, Коваль Марії, Мятяшовський Івана і Тех Михайла від Зарічанський Івана с. Михайла з с. Стежниць (Сянік).

17,629 Кокотайло Івана з с. Сокерчиці (Самбір) від Кокотайло Івана с. Миколи.
17,630 Маціювська Анни д. Михайла Котіяра з с. Марківці (Сянік).

17,631 Сагаль Матвія с. Матвія з с. Городок (Лісько) від Сагаль Кирила с. Дмитра.
17,632 Мальця Мирона і його сестри Гелени з с. Плуґів (Золочів) від Горчаковський Теодора.

17,633 Шевчук Івана, Григорія і Евгєна з с. Мисковичів (Самбір) від Шевчук Дмитра.
17,634 Яцишин Анни і Марії д. Михайла з с. Підирми (Калуш) від Джундак Павла.

17,635 Гутель Марії, Катерини і Еви з с. Накло (Перемишль) від Маркович Анни.
17,636 Крєвних Очеретів та знайомих від Очерет Івана.

17,637 Войтенко Івана, Мартинюк Димид, Сидоренко Федора, Січкак Аксєнтія, Турба Самійла, одностельчан з Кішчини (Умань) від Яків Р.

17,638 Горобець Зіни тітки і її доньки Тані з с. Бірижанки (Волинь) від Смалюк Марії.
17,639 Борок Ольги зам. Зварич і Назар Анастасії з с. Струтин (Золочів) від брата Борок Григорія.

17,640 Крєвних та знайомих з с. Поліни (Львів) від Підфигурний Василя.
17,641 Гаврильчак Марти з с. Головецька Горішне (Старий Самбір) від Матійцо Василя.

17,642 Іванів Василя з с. Свободи Долинської (Долина) від Гірий Івана.
17,644 Тернопільський Фіосифа с. Федора, Тернопільська Марії д. Томка від Гірипа з дому Тернопільська Магдалини.

ВИЗВОЛЬНА АКЦІЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

(Докінчення зі стор. 1-01)

національних чи політичних протирічностей аж до визволення з-під спільного ворога... В дальшому ми постановляємо зберегти цю єдність мети теж після визволення та будемо працювати для кінцевої федерації між нами самими та з іншими вільними націями в дусі Атлантийського чартєру та Об'єднаних Націй. В зібранні візьмуть участь представники 13 поневолених Советами країн, іменно: Альбанії (Якова і Скєнді), Болгарії (д-р Дімітров), Білорусі (Ермаченко), Чехословаччини (Зєнкел, Папанек, Леттріх, Гайдріх, Гасаль і Черни), Естонії (Пуста і Каів), Мадярщини (Варга, Надь, Фабіан, Екгардт), Латвії (Станкевич), Литви (Сідзікаускас, Урупавісіус, Будрис і Задекіс), Польщі (Бєлєцкі, Миколайчик, Зарумба і Цєхановські) Румунії (Крєціун, Вісоіану, Гафєнку, Радєску і Бузісті), Росії (імен представників ще не подано), України (д-р Смєль-Стоцький, проф. Лев Добрянський та інж. Дмитро Адрієвський) і Югославії (Мачек, Фотіч, Крєк і Прібітовіч).

17,645 Мушук Василя з с. Торків (Сокаль) від Шебєць Юсифа.

17,646 Сойка Евдокії, Каськи і Ляька, Копитко Сея з с. Будків (Бібрка) від Горошко Степана.

17,647 Райца Павла і Богай Михайла з с. Слободи Золотої (Бережани) від Шиманський Нєстора.

17,648 Гафічук Онуфрія з с. Іванівка (Борщів) від Мисків Дмитра с. Федора.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. Box 1661, Philadelphia, Pa.

ВОТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

М. С. — У Калєндарі-Альманаху У. Н. Союзу за 1949 рік поданий адресар українських релігійних і світських установ в Злучених Державах. Там є теж адреси з Вашингтону.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукує ТЕОДОРА ПАРАН з села Болє Матювська, пошта Краківськ, повіт Мєдольськ, воєводство Львів. Мало вістку про родину. Хто про нього знає, або він самий, прошу написати на адресу:

Mr. PAUL POSCHAWKA, 4165 Laval Avenue, Montreal, Que., Canada.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Сестри в довгочасній відсутності чоловіків і жінок. Шкіри, X-Ray, Роздутьтя жва ікуємо без операції. Переводимо: а-налізу крові для супружжя дозволяти. Official години: В будні 10-7 P. M. В неділю 11-1 P. M.

FLORIDA

По сезону багато людей приїждять сюди купувати ДОМИ, ФАРМИ, БІЗНЕСА. Наше майно від \$5,000 до \$200,000.

Не забудьте перше зайти до свого брокера.

ІВАН ВОРОНА

Reg. Real Estate Broker

7595 North Miami Avenue

MIAMI 38, FLORIDA

Phone 7-6493

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ

В СТЕПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКРАЩА

У випадку смерті в родині

камітє як в день так і вночі

JOHN KOWALCHUK

129 GRAND STREET,

cor. Warren Street,

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BErgen 4-8131

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

601 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Res. 4-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК

арештує погребники по \$150

ціна так низька як

ОБСЛУГА НАРКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕНА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬО

Йорк і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE

(Cor. E. 185 St.)

Brooklyn, N. Y.

Tel.: MIddle 4-5877

Виждавши хвилини, коли кріс був звернений від, Тарзан скочив наче перце.

Коли кріс випав з руки тубильця, той впав узад.

Нагло він скочив на рівні ноги з зісним окликом, вхопив за свій ніж...

...і виміряв блискавичний удар в серце малпочоловіка.

ТАРЗАН, ч. 2069. Дикий противник.